

გა--აწყვეტილება საქართველოს სახელით

27 მარტი, 2019 წელი

ქ. თბილისი

შესავალი ნაწილი

თბილისის საქალაქო სასამართლო
მოსამართლე ხათუნა ჯინორია
სხდომის მდივანი ირაკლი გამსახურდია

მოსარჩელე - ქ-----ე

წარმომა--გენლები - თა-----ძე

მოპასუხე - შპს „დ-----“

წარმომა--გენლები - გი-----ი

დავის საგანი - ზიანის ანაზღაურება

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა

1.1. შპს „დ-----ს“ დაეკისროს მოსარჩელე ქ-----ის სასარგებლოდ ავტოსაგზაო შემთხვევების შედეგა-- მიყენებული ზიანის - 2 950 ლარის ანაზღაურება.

1.2. შპს „დ-----ს“ დაეკისროს ქ-----ის სასარგებლოდ ავტომანქანის ქირავნობის შედეგა-- გა--ახდილი 1-00 ლარის ანაზღაურება.

სარჩელის საფუძვლა-- მითითებულია შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები:

2018 წლის 5 დეკემბერს ქ-----ე მოძრაობდა კუთვნილი ავტომანქანით ნ-----ს სანაპიროზე „სო-----“ მთავარი ოფისის მიმართულებით 50-60 კვ.მ/სთ სიჩქარით, რა დროსაც უკნიდან ინერციით შეეჯახა „ფო-----ს“

მარკის ავტომანქანა სანომრე ნიშნით - 3-- , რომელსაც მართავდა რო-----ძე. აღნიშნული შეჯახება გამოიწვია ფო-----ს მარკის ავტომანქანაზე „ფო-----ის“ მარკის ავტომანქანის შეჯახებამ, რომელიც წარმოა--გენს შპს „დ-----ს“ საკუთრებას. ავტომანქანას მართავდა გი-----ანი. მხარეები შეთანხმდნენ, რომ ორივე ავტომანქანას გააკეთებდა შპს „დ-----“, მაგრამ იმის შემდეგ, რაც ავტომანქანა ინახულეს ხელოსნებმა და დაასახელეს ხარჯების ოდენობა - მოპასუხემ უარი განაცხა--ა ზიანის ანაზღაურებაზე.

სს-----ს დასკვნის თანახმა-- , ქ-----ისათვის მიყენებული მატერიალური ზარალის ოდენობამ ყველა ხარჯის გათვალისწინებით საორიენტაციოდ შეა--გინა - 2950 ლარი.

მოსარჩელე ქ-----ემ იჯარის ხელშეკრულება გააფორმა ან-----თან სამი თვით და მისგან იქირავა ავტომანქანა, ქირის თანხა ყოველთვიურა--შეა--გენს 600 ლარს. თუ მოპასუხე სამ თვეში არ გა--აიხდის თანხას მოსარჩელე იძულებული იქნება გააგრძელოს იჯარის ხელშეკრულება.

საქმის მომზა--ების დასრულებამდე მოსარჩელემ გაზარდა მეორე სასარჩელო მოთხოვნა და განმარტა, რომ გააგრძელა იჯარის ხელშეკრულება, რისთვისაც კიდევ 600 ლარი გა--აიხა--ა.

2. მოპასუხის პოზიცია

მოპასუხე შპს „დ-----მ“ წარმოდგენილი შესაგებლით განმარტა, რომ, როგორც მისთვის გახდა ცნობილი, მოსარჩელე ავტომანქანის მართვის დროს საუბრობდა მობილურ ტელეფონზე, რის გამოც შეანელა სვლა და შესაძლოა აღნიშნულმა გამოიწვია ავტოსაგზაო შემთხვევა. მოსარჩელისათვის ზიანის ანაზღაურება არ მოხდა იმის გამო, რომ მან აირჩია მხოლოდ ერთი ავტოსერვისი, სა--აც ფასები იყო გაცილებით მაღალი ვიდრე საბაზრო ფასი. მოსარჩელის მიერ არ ყოფილა წარმოდგენილი რაიმე დოკუმენტი, რომელიც დაა--ასტურებდა, რომ დაზიანებული ნაწილები არ ექვემდებარებოდა შეკეთებას და საჭირო იყო ახალი ნაწილების შეძენა.

მოპასუხე თანახმაა ზიანი აანაზღაუროს საბაზრო ფასებით და არა რომელიმე კონკრეტული ავტოსერვისის ფასებით.

მოპასუხე ასევე აღნიშნავს, რომ მოსარჩელის ავტომანქანას არა აქვს გა--აა--გილების პრობლემა და არც ქონდა ისეთი დაზიანებები, რომელიც ხელს შეუშლიდა მას მოძრაობაში. შესაბამისა-- , არ არსებობს ქირავნობის თანხების მოპასუხისათვის დაკისრების თაობაზე მოთხოვნის სამართლებრივი საფუძვლები.

3. ფაქტობრივი გარემოებები

3.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.1.1. ავტოსატრანსპორტო საშუალება „ნი-----კ“ სახელმწიფო ნომრით NR----- ეკუთვნის ქ-----ეს.

ავტოსატრანსპორტო საშუალება „ფო----- კ----“ სახელმწიფო ნომრით D----- წარმოა--გენს შპს „დ-----ს“ საკუთრებას.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- მხარეთა ახსნა-განმარტება;
- საპატრულო პოლიციის მიერ ჩამორთმეული ახსნა-განმარტება (ს.ფ. 19-21);
- სს-----ს ცნობა (ს.ფ. 28)

3.1.2. 2018 წლის 5 დეკემბერს ქ-----ე მოძრაობდა კუთვნილი ავტომანქანით (ტრანზიტული ნომრით G-----) ნ-----ს სანაპიროზე „სო-----“ მთავარი ოფისის მიმართულებით 50-60 კვ.მ/სთ სიჩქარით, რა დროსაც უკნიდან ინერციით შეეჯახა „ფო-----ს“ მარკის ავტომანქანა სანომრე ნიშნით - V-----, რომელსაც მართავდა რო-----ძე. აღნიშნული შეჯახება გამოიწვია „ფო-----ს“ მარკის ავტომანქანაზე შპს „დ-----ს“ კუთვნილი „ფო-----ის“ მარკის ავტომანქანის შეჯახებამ. ავტომანქანას მართავდა გი-----ანი, რომელიც შპს „დ-----ს“ თანამშრომელია.

ავტოსაგზაო შემთხვევისას საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა გი-----ანის მიმართ შეა--გინეს ა--მინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი, რომლის თანახმა-- ა--მინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 1-5-ე მუხლით გათვალისწინებული სამართალდარღვევისათვის, დამრღვევი დაჯარიმდა 250 ლარით.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- მხარეთა ახსნა-განმარტება;
- საჯარიმო ქვითარი (ს.ფ. 18);
- საგზაო-სატრანსპორტო შემთხვევის სქემა (ს.ფ. 22);
- მძღოლების ახსნა-განმარტება (ს.ფ. 19-21).

3.1.3. 2018 წლის 9 დეკემბერს ქ-----ესა და ან-----ს შორის გაფორმდა ავტომანქანის იჯარის ხელშეკრულება სამი თვით, რომლის

თანახმა-- მოსარჩელის მიერ ყოველთვიურა-- გა--ასახდელი ქირის ოდენობა შეა--გენს 600 ლარს.

ქ-----ემ გა--აიხა--ა ქირა 1-00 ლარი.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებებს:

- მოსარჩელის ახსნა-განმარტება;
- 09.1-2018 იჯარის ხელშეკრულება (ს.ფ. 45-47);
- ქვითრები (ს.ფ 48; 114).

3.2. და--გენილი სა--ავო ფაქტობრივი გარემოებები:

3.2.1. ქ-----ის ავტოსატრანსპორტო საშუალებისათვის მიყენებული ზიანი შეა--გენს 2 950 ლარს.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის (სსკ-ის) 102-ე მუხლის შესაბამისა-- თითოეულმა მხარემ უნდა დამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს.

სა--ავოდ მიჩნეული უფლების კანონიერება უნდა დამტკიცდეს. მხარეს დარღვეული უფლების დაცვა კონკრეტულ ფაქტებზე დაყრდნობით შეუძლია და ამ ფაქტების მითითება მხარის პრეროგატივაა. საქმის სწორა-- გა--აწყვეტისათვის მნიშვნელობის მქონე ფაქტები, რომელიც სა--ავოა, დამტკიცებას საჭიროებს, ხოლო ფაქტების დამტკიცების ტვირთი ფაქტების მიმთითებელ მხარეებს ეკისრებათ. გამონაკლისს წარმოა--გენს მატერიალური სამართლით გათვალისწინებული შემთხვევა, როდესაც ფაქტების დამტკიცების ტვირთი ამა თუ იმ ნორმით განსხვავებულია--აა მოწესრიგებული. მტკიცების ტვირთის მხარეთა შორის სწორა-- გა--ანაწილებას არა მარტო საპროცესო სამართლებრივი, არამედ არსებითი მატერიალურ სამართლებრივი მნიშვნელობაც აქვს, ვინაიდან მხარის მიერ ამ მოვალეობის შეუსრულებლობას ან არაჯეროვნა-- განხორციელებას, შედეგა-- მოჰყვება ამავე მხარისათვის უარყოფითი, არახელსაყრელი შედეგი (იხ. სუსგ Nას-944-894-2015). მტკიცების ტვირთის სამართლიანი და ობიექტური განაწილების სტანდარტის მიხედვით, მტკიცების ტვირთი ეკისრება მას, ვინც ამტკიცებს და არა მას, ვინც უარყოფს. სსკ-ის მე-4 მუხლის თანახმა-- სამართალწარმოება მიმდინარეობს შეჯიბრებითობის საფუძველზე. სსკ-ის მე-3 მუხლით, დისპოზიციურობის პრინციპის მიხედვით, და--გენილია შეჯიბრებითობის პრინციპით ფაქტების და--გენა. სასამართლო ყურა--ლებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ მოსარჩელის მიერ მითითებული ფაქტობრივი გარემოებები სა--ავოდ უნდა გახა--ოს მოპასუხემ. სწორედ ამის შემდეგ ეკისრება მოსარჩელეს მათი და--ასტურების ტვირთი.

ზოგიერთ შემთხვევაში, თავა--მატერიალური კანონმდებლობა გვკარნახობს მტკიცების ტვირთის განაწილების წესს. ერთ-ერთი ასეთი შემთხვევაა დელიქტიდან გამომდინარე სარჩელები. ამ შემთხვევაში მტკიცების ტვირთ შემდეგნაირა--ნაწილდება:

1. მოსარჩელემ უნდა დაა--ასტუროს ზიანი;
2. მოსარჩელემ უნდა დაა--ასტუროს მიზეზობრივი კავშირი მოპასუხის ქმედებასა და მიყენებულ ზიანს შორის;
3. მოპასუხემ უნდა ამტკიცოს ქმედების მართლზომიერება;
4. მოპასუხემ უნდა დაა--ასტუროს ბრალის გამომრიცხავი გარემოებები.

მოპასუხე სა--ავოდ ხდის მიყენებული ზიანის ოდენობას.

სასამართლომ, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის შესაბამისა--ყოველმხრივ, სრულა--და ობიექტურა--გამოიკვლია საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებები, შეაფასა ისინი ერთობლივა--და მივიდა დასკვნამდე, რომ მოსარჩელემ მასზე დაკისრებული მტკიცების ტვირთის რეალიზება შეძლო, ხოლო მოპასუხემ - ვერა.

მოპასუხე აღნიშნავს, რომ მოსარჩელემ მიმართა მხოლოდ ერთ ავტოსერვისს, სა--აც ფასები არის გაცილებით მაღალი ვიდრე საბაზრო ფასი. შპს „დ----ს“ მიერ წარმოდგენილია შპს „ოტ-----ას“ შეფასება, რომლის თანახმა--შესრულებული სამუშაოთა ღირებულება შეა--გენს 1470 ლარს, ხოლო ნაწილების ღირებულება - 20 ლარს, სულ 1490 ლარს, შეფასებაში ასევე აღნიშნულია, რომ აღნიშნული დაზიანება ავტომობილს ხელს არ უშლის გა--აა--გილებაში. შპს „ავ-----ს“ შეფასებაში შესრულებული სამუშაოების ღირებულება შეა--გენს 1-20 ლარს, ხოლო შპს „ან-----ს“ შეფასებით - 1 100 ლარს. ყველა აღნიშნული შეფასება მომზა--და ავტომანქანის დათვალიერების გარეშე.

სასამართლო სხდომაზე მოპასუხის წარმომა--გენელმა ასევე წარმოა--გინა შპს „ოტ-----ის“ შეფასება, რომლის თანახმა--აც სერვისის ფასი შეა--გენს 1500 ლარს.

საქმეში წარმოდგენილია სს-----ს დასკვნა, რომლის თანახმა--აც ექსპერტიზაზე გამოსაკვლევა--წარდგენილ, 201- წელს დამზა--ებული, მაღალი გამავლობის ავტომობილ „ნი-----ის“, სახელმწიფო ნომრით NR-----, შასის ნომრით Y----2----- მიყენებული მატერიალური ზარალის ოდენობა, დღევანდელი საბაზრო ფასებისა და გაუთვალისწინებელი ხარჯების გათვალისწინებით, საორიენტაციოდ შეა--გენს 2 950 ლარს (ს.ფ. 33).

დასკვნის თანახმა--ავტომობილის ვიზუალური დათვალიერებით და--გინდა, რომ მის ძარასა და ძარის გა--აკრულობის უკანა ნაწილზე აღინიშნება

მექანიკური დაზიანებები საშუალო დეფორმაციის სახით, კერძოდ დეფორმირებულია: საბარგულის სახურავი, საბარგული ფსკერი, უკანა პანელი. დაზიანებულია ასევე: უკანა ბამპერი, აბსორბსერი, უკანა ქვედა პლასტმასის მოლდინგი, უკანა მარცხენა ამრეკლი, უკანა მარცხენა მაშუქი. დაზიანებული ავტომობილის აღსა--გენა-- საჭიროა რიგი დეტალების შეცვლა და აღდგენითი სამუშაოების ჩატარება.

დასკვნაში ასევე აღნიშნულია, რომ ექსპერტებს კვლევის ობიექტი წარედგინათ ქ. თბილისში, „კა-----ი“, სა--აც მოხდა ავტომობილის ვიზუალური დათვალიერება და აღდგენისათვის საჭირო თანხის ოდენობა, მეორა--ი დეტალებისა და სარემონტო სამუშაოების დღევანდელი საბაზრო ფასების გათვალისწინებით საორიენტაციოდ შეა--გენს 2 810 ლარს. თანხის ოდენობა გაუთვალისწინებელი ხარჯებისათვის იზრდება 5%-ით და შეა--გენს 2 950 ლარს.

მოსარჩელემ სასამართლოს სხდომაზე წარმოუდგინა სასამართლოს შპს „ოტ-----ს“ შეფასება, რომელშიც მითითებულია, რომ სერვისის ღირებულებაა 1930 ლარია, ხოლო ავტონაწილების ღირებულება - 1100 ლარი, სულ ჯამში - 3030 ლარი. მხარეთა განმარტებით, აღნიშნული შეფასებით დათვლილია ასევე დაუზიანებელი, ორიგინალი დეტალების ღირებულება.

შპს „დ-----ს“ დირექტორმა მიმართა სს----- ექსპერტიზის ე-----ს და მოითხოვა განმარტება იმის თაობაზე თუ რატომ იხელმძღვანელა ბიურომ მხოლოდ ერთი კონკრეტული „კა-----ს“ შეფასებით და რის საფუძველზე დაიდო დასკვნა, რომ აღნიშნული ავტომობილი საჭიროებს რიგი დეტალების შეცვლას, ანუ ახალ დეტალებს/ნაწილებს და ძველი დაზიანებული დეტალები/ნაწილები არ ექვემდებარება შეკეთებას, რაზეც შპს „დ-----ს“ განემარტა, რომ დასკვნის მომზადებისას ექსპერტებს არ უხელმძღვანელიათ „კა-----ს“ შეფასებით, დათვალიერებისას და--გინდა, რომ ავტომობილის დაზიანებული დეტალები, კერძოდ: უკანა ბამპერი, ბამპერის მოლდინგი, საბარგულის სახურავი, უკანა პანელი, უკანა მარცხენა ამრეკლი, უკანა მარცხენა მაშუქი და აბსორბსერი საგზაო შემთხვევამდე წარმოა--გენდნენ ორიგინალ დაუზიანებელ და აღუდგენელ დეტალებს, შესაბამისა--, მოხდა მათი შეცვლა მეორა--ი, ორიგინალი და აღუდგენელი დეტალებით (იხ. 11.02.2019 წლის წერილი, ს.ფ 131).

საქმეში წარმოდგენილი ინვოისით და მხარეთა განმარტებით დასტურდება, რომ იმავე პრინციპით „ოტ-----სის“ მიერ დათვლილი ზიანი 3030 ლარს შეა--გენს (ს.ფ. 144).

ქ-----ე საპატრულო პოლიციისათვის მიცემულ ახსნა-განმარტებაში აღნიშნავს, რომ შეჯახების შედეგა-- მის ავტომობილს დაუზიანდა უკანა

ბამპერი და სხვა ნაწილები. ექსპერტიზის დასკვნაში ჩამოთვლილი დაზიანებები არ ეწინააღმდეგება ავტოავარიის აღწერას.

მოპასუხე შესაგებელში მიუთითებს, რომ შესაძლოა, ავტომანქანა ავტოავარიამდეც დაზიანებული იყო.

მოსამზა--ებელ სხდომაზე მოსარჩელემ წარმოა--გინა ავტომანქანის ფოტოილუსტრაცია. ფოტოებით ჩანს, რომ ავტომანქანა „ნი-----კი“ დაუზიანებელია. მართალია, ავტომანქანა გამოსახულია სანომრე ნიშნების გარეშე, მაგრამ მოპასუხე სა--ავოდ არ ხდის იმ გარემოებას, რომ ფოტოზე მოსარჩელის კუთვნილი ავტომანქანაა გამოსახული (ს.ფ 1-8-130). ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს ზემოაღნიშნული წერილი ასევე ა--ასტურებს, რომ ავტომანქანა დაზიანებული არ ყოფილა.

მტკიცებულებათა თავისუფალი შეფასის პრინციპიდან გამომდინარე, სასამართლო უფლებამოსილია არასარწმუნოდ მიიჩნიოს, არ გაიზიაროს ესა თუ ის მტკიცებულება, მაგრამ გა--აწყვეტილებით უნდა დაასაბუთოს, რა მოსაზრებით ხელმძრვანელობდა.

სასამართლო არ იზიარებს მოპასუხის მიერ წარმოდგენილ ალტერნატიულ შეფასებებს. როგორც აღინიშნა, შეფასებების ნაწილი შესრულებულია ისე, რომ ავტომანქანა არ ყოფილა წარდგენილი სერვის ცენტრში. შემფასებლების მიერ არ იქნა შეფასებული მეორა--ი, ორიგინალი და აღუდგენელი დეტალები, ხოლო ავტომანქანის დაზიანებული დეტალები, კერძოდ: უკანა ბამპერი, ბამპერის მოლდინგი, საბარგულის სახურავი, უკანა პანელი, უკანა მარცხენა ამრეკლი, უკანა მარცხენა მაშუქი და აბსორბსერი საგზაო შემთხვევამდე წარმოა--გენდნენ ორიგინალ დაუზიანებელ და აღუდგენელ დეტალებს.

ამდენა--საქმეში არსებული მტკიცებულებების შესწავლის და შეფასების შედეგა--სასამართლო მიიჩნევს, რომ გაზიარებული უნდა იქნეს ექსპერტიზის დასკვნით განსაზღვრული ზიანი და გათვალისწინებული თანხით - 2 950 ლარით, სრულა--არის შესაძლებელი დაზიანებული ავტომანქანის აღდგენა.

3.2.2 ავტოავარია არ იყო გამოწვეული შერეული ბრალით.

მოპასუხე მიუთითებს, რომ მოსარჩელემაც დაარღვია საგზაო მოძრაობის წესები, კერძოდ, ის შეჯახების დროს ტელეფონზე საუბრობდა, რაც ავარიის მიზეზი გახდა.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმა--საქმის გარემოებები, რომლებიც კანონის თანახმა-- უნდა და--ასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით, არ შეიძლება და--ასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით.

ის გარემოება, რომ ქ-----ემ დაარღვია „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ კანონის მოთხოვნები, შესაძლებელია და--ასტურდეს მხოლოდ კანონით და--გენილი წესით: ა--მინისტრაციული სამართალდარღვევათა ოქმით ან, უკიდურეს შემთხვევაში, სატრანსპორტო-ტრასოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით. საქმეში ამგვარი მტკიცებულება წარმოდგენილი არ არის, ასევე უდავოა ის გარემოება, რომ ა--მინისტრაციული პასუხისმგებლობა მხოლოდ გი-----ანს დაეკისრა, შესაბამისა--ს, სასამართლო და--გენილა-- ვერ მიიჩნევს, რომ ზიანის მიყენებას დაზარალებულის ქმედებამაც შეუწყო ხელი.

სამოტივაციო ნაწილი

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

სასამართლოს დასკვნით, მოსარჩელის მოთხოვნა უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ და მოპასუხე შპს „დ-----ს“ მოსარჩელის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს 2 950 ლარის გა--ახდა.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

სამოქალაქო კოდექსის 992-ე, 999-ე, 408-ე, 409-ე, 41--ე მუხლები.

6. სამართლებრივი შეფასება

6.1. მოსარჩელის მოთხოვნა ავტოსაგზაო შემთხვევის შედეგა-- მიყენებული ზიანის - 2 950 ლარის ანაზღაურების თაობაზე უნდა დაკმაყოფილდეს.

სამოქალაქო კოდექსის 992-ე მუხლის თანახმა--ს, პირი, რომელიც სხვა პირს მართლსაწინააღმდეგო, განზრახი ან გაუფრთხილებელი მოქმედებით მიაყენებს ზიანს, ვალდებულია აუნაზღაუროს მას ეს ზიანი.

ამავე კოდექსის 999-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმა--ს, თუ პირი სატრანსპორტო საშუალებას იყენებს მფლობელის ნებართვის გარეშე, იგი ვალდებულია მფლობელის ნაცვლა-- აანაზღაუროს ზიანი. ამასთან, მფლობელი ვალდებულია აანაზღაუროს მიყენებული ზიანი, თუ სატრანსპორტო საშუალების გამოყენება შესაძლებელი გახდა მისი ბრალის გამო. ამ ნაწილის პირველი წინა--ა--ება არ გამოიყენება, თუ მოსარგებლე მფლობელის მიერ დანიშნულია სატრანსპორტო საშუალების სამართავა--ს, ან თუ ეს სატრანსპორტო საშუალება მას გა--აცემული ჰქონდა მფლობელისაგან.

სამოქალაქო კოდექსის 999-ე მუხლი ითვალისწინებს სამოქალაქო სამართლის ზოგა--ი პრინციპიდან (პასუხისმგებლობა მიყენებული ზიანის გამო პირს ეკისრება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მისი მოქმედება არის ბრალეული) განსხვავებულ – სატრანსპორტო საშუალების მომხმარებლის ისეთ განსაკუთრებულ პასუხისმგებლობას, რა დროსაც მისი დაკისრებისათვის ბრალეულობა სავალდებულო არ არის. ამ გამონაკლისს საფუძვლა-- უდევს ის გარემოება, რომ სატრანსპორტო საშუალება პოტენციური საფრთხის წყაროა და მისი მოხმარება განაპირობებს შედარებით მაღალი ხარისხით საზიანო შედეგების და--გომის შესაძლებლობას, ვიდრე სხვა ჩვეულებრივი საქმიანობისას. ავტოსატრანსპორტო საშუალების ამგვარი თვისების გამო იგი მომეტებული საფრთხის წყაროდაა მიჩნეული და, მიუხედავ-- იმისა, რომ მისი მოხმარება სამართლებრივა-- ნება--ართულია, პასუხისმგებლობა მომეტებული საფრთხის წყაროდან მომდინარე ზიანისათვის, ჩვეულებრივ სამოქალაქო სამართლებრივ პასუხისმგებლობასთან შედარებით უფრო მკაცრია - ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება მომეტებული საფრთხის წყაროს მფლობელს ბრალის მიუხედავ-- ეკისრება. აღნიშნული გამოწვეულია იმ მატერიალური ობიექტების ფლობითა და სარგებლობით (ექსპლუატაციით ან ნებისმიერი ფორმით მისი გამოყენებით), რომელსაც განსაკუთრებული ხარისხობრივი თვისება აქვთ და ა--ამიანის მხრიდან მასზე სრული კონტროლის დამყარება შეუძლებელია. ამავდროულა--ს, სამოქალაქო კოდექსის 999-ე მუხლით გათვალისწინებული ზიანის ანაზღაურების დაკისრებისას სატრანსპორტო საშუალების მფლობელის პასუხისმგებლობა უნდა გამოირიცხოს, თუ ზიანი გამოწვეულია თუნდაც ნივთის ექსპლუატაციის დროს, მაგრამ სხვა გარე ფაქტორების ზემოქმედებით და არა მომეტებული საფრთხის წყაროს თვისებებიდან გამომდინარე (სუსგ Nას-494-463-2010).

ამ მუხლის მე-4 ნაწილის ბოლო წინა--ა--ება ითვალისწინებს ავტომანქანის მფლობელის პასუხისმგებლობას იმ შემთხვევაში, როდესაც ავტომანქანას მისი ნებართვით მართავს სხვა პირი.

განსახილველ შემთხვევაში სა--ავო არ არის, რომ გი-----ანი, რომელიც შპს „დ----ს“ თანამშრომელია, მართავდა მოპასუხის კუთვნილ ავტომანქანას. და-- გენილია, რომ ავტოავარია გამოწვეულია მის მიერ „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ კანონის მოთხოვნების დარღვევით.

სამოქალაქო კოდექსის 326-ე მუხლის თანახმა-- წესები სახელშეკრულებო ვალდებულების შესახებ გამოიყენება ასევე სხვა არასახელშეკრულებო ვალდებულებათა მიმართ, თუკი ვალდებულების ხასიათიდან სხვა რამ არ გამომდინარეობს.

ვინაიდან დელიქტური პასუხისმგებლობის მომწესრიგებელი ნორმები ზიანის გაანგარიშების სპეციალურ წესებს არ ა--გენს, სასამართლომ უნდა

იხელმძღვანელოს სახელშეკრულებო ზიანის ანაზღაურების მომწესრიგებელი ზოგა--ი ნორმებით.

სამოქალაქო კოდექსის 408-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმა-- იმ პირმა, რომელიც ვალდებულია აანაზღაუროს ზიანი, უნდა აღა--გინოს ის მდგომარეობა, რომელიც იარსებებდა, რომ არ დამდგარიყო ანაზღაურების მავალდებულებელი გარემოება.

ზიანი არის კანონით გათვალისწინებული ანაზღაურება--ი სხვაობა „უნდა-ყოფილიყო“ და „არის მდგომარეობას“ შორის (სხვაობის ჰიპოთეზა). პირმა, რომელიც ვალდებულია აანაზღაუროს ზიანი, უნდა აღა--გინოს პირვანდელი მდგომარეობა, ანუ მდგომარეობა რომელიც იარსებებდა, რომ არა ვალდებულების დარღვევა (Total reparation-ის პრინციპი). ამასთან, პირვანდელი მდგომარეობის აღდგენა სიტყვა-სიტყვით არ უნდა იქნეს გაგებული და არ ნიშნავს, რომ მოპასუხე ვალდებულია პირა--ა-- გამოასწოროს დაზიანება. პირვანდელი მდგომარეობის აღდგენა არც ახალი ავტომანქანის შეძენას გულისხმობს, როგორც ამას მოსარჩელის წარმონა--გენელი განმარტავდა, არამედ დაზიანებული ავტომანქანის მოყვანას იმ მდგომარეობამდე, რაც არსებობდა ავარიამდე, ანუ, განსახილველ შემთხვევაში, პირვანდელი მდგომარეობის აღდგენა ნიშნავს მოსარჩელისათვის ავტომანქანის ავარიამდე მდგომარეობაში მოყვანისათვის აუცილებელი დანახარჯის ანაზღაურებას.

საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დასტურდება, რომ პირვანდელი მდგომარეობის აღდგენა შესაძლებელია, ხოლო აღდგენის ღირებულება შეა--გენს 2 950 ლარს (იხ. 3.2.1 პუნქტი), შესაბამისა--, მოპასუხე შპს „დ-----ს“ უნდა დაეკისროს მოსარჩელის სასარგებლოდ ზემოაღნიშნული თანხის გა--ახდა.

6.2. სამოქალაქო კოდექსის 409-ე მუხლის თანახმა-- თუ ზიანის ანაზღაურება პირვანდელი მდგომარეობის აღდგენით შეუძლებელია ან ამისათვის საჭიროა არათანაზომიერა-- დიდი დანახარჯები, მაშინ კრედიტორს შეიძლება მიეცეს ფულა--ი ანაზღაურება.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 41--ე მუხლის თანახმა--, ანაზღაურებას ექვემდებარება მხოლოდ ის ზიანი, რომელიც მოვალისათვის წინასწარ იყო სავარაუდო და წარმოა--გენს ზიანის გამომწვევი მოქმედების უშუალო შედეგს.

სასამართლო განმარტავს, რომ მიყენებული ზიანი უნდა ანაზღაურდეს სრულა--, ამასთან, ანაზღაურებას ექვემდებარება არა ყოველგვარი ზიანი, არამედ ის რაც ზიანის გამომწვევი მოქმედების უშუალო შედეგს წარმოა--გენს და იმავდროულა--, წინასწარ სავარაუდო იყო ზიანის მიმყენებლისათვის.

მოსარჩელის მითითებით, ვინაიდან მისი სამსახურის აუცილებელი მოთხოვნა იყო, რომ მას ჰყოლოდა ავტომანქანა, მოუხდა იჯარის ხელშეკრულების და--ება

და გა--აიხა--ა ქირა - 1-00 ლარი.

სასამართლო მიიჩნევს, რომ ავტომანქანის ქირავნობა არ წარმოდგენს ავტოავარიის ისეთ ლოგიკურ და უშუალო შედეგს, რაც ზიანის მიმყენებლისათვის წინასწარ სავარაუდო იქნებოდა. ის მოცემულობა, რომ მხარემ თვეების მანძილზე არ შეაკეთა ავტომანქანა და ამჯობინა ესარგებლა ნაქირავები ავტომანქანით, არ წარმოდგენს სამოქალაქო სამართალურთიერთობისათვის ისეთ ნორმალურ მდგომარეობას, რაც მოპასუხისათვის ცხა--ი უნდა ყოფილიყო, შესაბამისა--ს, სასამართლო მიიჩნევს, რომ ამ ნაწილში სარჩელის დაკმაყოფილების საფუძველი არ არსებობს.

7. საპროცესო ხარჯები

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის თანახმა--ს, იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გა--ახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გა--აწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე განთავისუფლებული იყოს სახელმწიფო ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გა--ახდისაგან. თუ სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, მაშინ ამ მუხლში აღნიშნული თანხა მოსარჩელეს მიეკუთვნება სარჩელის იმ მოთხოვნის პროპორციულა--ს, რომელიც სასამართლოს გა--აწყვეტილებით იქნა დაკმაყოფილებული, ხოლო მოპასუხეს – სარჩელის მოთხოვნის იმ ნაწილის პროპორციულა--ს, რომელზედაც მოსარჩელეს უარი ეთქვა. იმ მხარის წარმომა--გენლის დახმარებისათვის გაწეულ ხარჯებს, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გა--აწყვეტილება, სასამართლო დააკისრებს მეორე მხარეს გონივრულ ფარგლებში, მაგრამ არაუმეტეს დავის საგნის ღირებულების 4 პროცენტისა, ხოლო არაქონებრივი დავის შემთხვევაში – განსახილველი საქმის მნიშვნელობისა და სირთულის გათვალისწინებით, 2 000 ლარამდე ოდენობით.

ამავე კოდექსის 39-ე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, მაგისტრატი მოსამართლის განსჯა--ს საქმეზე სახელმწიფო ბაჟის ოდენობა ყველა ინსტანციის სასამართლოში შეა--გენს ამ მუხლის პირველი ნაწილით და--გენილი ოდენობის ნახევარს.

წარმოდგენილი სარჩელი მაგისტრატი მოსამართლის განსჯა--ია. მოსარჩელემ გა--აიხა--ა სარჩელის ფასის 3%.

ვინაიდან სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, შპს „დ-----ს“ ქ-----ის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს სახელმწიფო ბაჟის - 44 ლარის ანაზღაურება, ხოლო ქ-----ეს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან უნდა დაუბრუნდეს ზედმეტა-- გა--ახდილი სახელმწიფო ბაჟი - 44.75 ლარი.

მოსარჩელე ითხოვს პროცესის ხარჯების - ა--ვოკატის მომსახურების

საფასურის 400 ლარის, ექსპერტიზის ჩატარების ხარჯის - 354 ლარისა და ავტომანქანის სამართლებრივი მდგომარეობის შესახებ ცნობის საფასურის - 21 ლარის ანაზღაურებას.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 37.1 და 37.3 პუნქტების შესაბამისა--, პროცესის ხარჯებს შეა--გენს სასამართლო ხარჯები და სასამართლოსგარეშე ხარჯები, ხოლო სასამართლოს გარეშე ხარჯებს წარმოა--გენს ა--ვოკატისათვის გაწეული ხარჯები, დაკარგული ხელფასი (განაცდური), მტკიცებულებათა უზრუნველსაყოფა-- გაწეული ხარჯები, აგრეთვე მხარეთა სხვა აუცილებელი ხარჯები.

შპს „დ----ს“ ქ-----ის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს სასამართლოს გარეშე ხარჯების: ექსპერტიზის ჩატარების ხარჯის - 354 ლარისა და ავტომანქანის სამართლებრივი მდგომარეობის შესახებ ცნობის საფასურის - 21 ლარის ანაზღაურება.

რაც შეეხება ა--ვოკატის მომსახურების საფასურს, სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლი განსაზღვრავს მაქსიმალურ ოდენობას, რომლის ფარგლებშიც წაგებული მხარე პასუხისმგებელია მეორე მხარის მიერ გაწეული ა--ვოკატის ხარჯების ანაზღაურებაზე, შესაბამისა--, შპს „დ----ს“ ქ-----ის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს იურიდიული მომსახურების ხარჯის - 118 ლარის გა--ახდა.

8. უზრუნველყოფის ღონისძიებასთან დაკავშირებული საკითხები.

სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება გამოყენებული არ ყოფილა.

სარეზოლუციო ნაწილი :

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-3, მე-8, 53-ე, 243-244-ე, 248-250-ე, 257-ე, 259¹, 364-ე, 365-ე, 367-ე, 369-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა:

1. ქ-----ის სარჩელი შპს „დ----ს“ მიმართ ნაწილობრივ დაკმაყოფილდეს;
2. შპს „დ----ს“ ქ-----ის სასარგებლოდ დაეკისროს 2950 ლარის ანაზღაურება;
3. დანარჩენ ნაწილში ქ-----ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდეს;

4. შპს „დ----ს“ ქ-----ის სასარგებლოდ დაეკისროს სახელმწიფო ბაჟის - 44 ლარის, ასევე სასამართლოს გარეშე ხარჯების: ექპერტიზის ჩატარების ხარჯის - 354 ლარის, ავტომანქანის სამართლებრივი მდგომარეობის შესახებ ცნობის საფასურის - 21 ლარის და ა--ვოკატის მომსახურების ხარჯის -118 ლარის გა--ახდა.

5. ქ-----ეს (პ/ნ 5-----) სახელმწიფო ბიუჯეტიდან დაუბრუნდეს ზედმეტა-- გა--ახდილი სახელმწიფო ბაჟი - 44,75 ლარი, რომელიც გა--ახდილია 05.01.2019 წლის სს „თ-----ს“ საგა--ასახდო დავალებით, რეფერენსი 2-----, შემდეგ ანგარიშზე: სახელმწიფო ხაზინა, ბანკის კოდი: TRESGE22; სახაზინო კოდი: 300 773 150 .

6. გა--აწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატაში (თბილისი, გრ. რობაქიძის გამზ. 7ა) სარეზოლუციო ნაწილის მე-7 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დაცვით დასაბუთებული გა--აწყვეტილების ჩაბარებიდან 14 დღის ვა--აში, თბილისის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის (თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი, მე-1- კმ. N6) მეშვეობით;

7. გა--აწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება გა--აწყვეტილების გამოცხა--ებას ან მისთვის ცნობილია გა--აწყვეტილების გამოცხა--ების თარიღი, ვალდებულია გა--აწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხა--ებიდან არა უა--რეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა, გამოცხა--დეს თბილისის საქალაქო სასამართლოში და ჩაიბაროს გა--აწყვეტილების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვა--ის ათვლა დაიწყება გა--აწყვეტილების გამოცხა--ებიდან 30-ე დღეს. ამ ვა--ის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

8. გა--აწყვეტილებაზე სააპელაციო საჩივრის შეტანა დაიშვება, თუ დავის საგნის ღირებულება აღემატება 2000 ლარს.

მოსამართლე

ხათუნა ჯინორია

